

سخن‌لار حدا و مر در ساخته‌رسیده مجموعه

پدر ال‌وود کیسر
بگران: علی‌عامری‌همایان

از آغاز تا کنون، مذهب همواره نقش مهمی در زندگی ما ایفا کرده است. ما در سراسر تاریخ‌مان^۱ ایمان مذهبی را به عنصری مهم در جست‌وجوی خود برای دستیابی به اقانع فردی تبدیل ساخته‌ایم. ما سعی کرده‌ایم تا زندگی خود را بر زمینه‌ای استعلایی قرار دهیم. تأثیر این موضوع و ایمان مذهبی ما را قادر ساخته تا به منبعی از نیرو برسیم که قادرمان می‌سازد تا مسئولیت زندگی خود را بر عهده بگیریم و از آزادی خود به شیوه‌ای مسئولانه استفاده کنیم. تحقق ایمان مذهبی در زندگی ما باعث شد تا این زندگی برخوردار از معنا شود و به ما کمک کند تا دریابیم چه کسی هستیم و چه ارزش‌هایی را برگزینیم که از طریق آن‌ها زندگی و تلاش کنیم تا با دیگر انسان‌ها ارتباطی بر اساس عشق برقرار سازیم. شاید این امر توضیح دهد که چرا ۹۴٪ از مردم آمریکا می‌گویند به خداوند اعتقاد دارند. این که چرا ۴۱٪ از آن‌ها برای شرکت در مراسم مذهبی آخر هفته به کلیسا یا کنیسه می‌روند و چرا کتاب‌های مذهبی همواره در فهرست پرفروش‌ترین کتاب‌های آمریکا هستند.

البته با وجودی که مذهب در فرهنگ ما نقشی محوری ایفا می‌کند، به نحو جالب توجهی در برنامه‌های تلویزیونی حضور کمتریکی دارد. موضوع این نیست که تلویزیون تجارتی به بُعد معنوی شخصیت انسان یورش آورده است، در واقع دست به کاری بدتر از آن زده است؛ چنان که به این مهم‌ترین بخش از زوح انسانی بی‌توجهی کرده است. تلویزیون بخشی از وجود ما را نادیده گرفته که اساساً وجهی انسانی است؛ جایگاهی صمیمی که در آن با خود و دیگر انسان‌های دیگری که درون ما زندگی می‌کنند، سخن می‌گوییم. مهم‌ترین کارها را با همین بخش انجام می‌دهیم؛ به خیال پردازی، شهود، خلاقیت، تعهد می‌پردازیم، با رازها کنچار می‌رویم، در جست‌وجوی معنا به تکلیف می‌افتیم، امور ترسناک را درک می‌کنیم؛ به ندای مقدس پاسخ می‌دهیم، احسانس ترس و

* بدرال‌وود باد کیسر (Bud Kieser) فارغ‌التحصیل از دانشگاه لاسال است. او از سال ۱۹۶۰ در هالیوود و به عنوان یک گشایش تهیه‌کننده به فعالیت متفوپ بوده است. او از جمله کسانی است که معتقدند از تلویزیون به عنوان ابزاری برای غنای متوفیت می‌توان استفاده کرد. او مدرک Ph.D خود را در رشته تئاتری ارتباطات از دانشگاه برکلی دریافت کرده است. او به عنوان تهیه‌کننده و مدیر اجرایی، شش بار جایزه امی (Emmy) را برای تولید برنامه‌های دینی برده است. او نویسنده مقالاتی برای سری‌جی‌سی تایمز، هالیوود ریپورت و ... است.

حیرت می کنیم، در پی چزی برمی آیم که بالاتر و فراسوی ماست، پس با زمینه وجود خود پیوند برقرار می سازیم.

فروید این بخش از شخصیت انسانی را ناخودگاه نامید؛ زیرا بسیار رازآمیز است و نمی توان آن را وزن کرد یا اندازه گرفت. یونانی ها آن را روان نامیدند؛ زیرا مهمتر از هر چیز جنبه روحانی دارد. انجیل آن را دل می نامد؛ زیرا عشق و تمهدات در آن جای می گیرند.

البته تلویزیون امریکا در بیشتر زمانی که از دوران شکل گیری اش می گذرد، طوری عمل کرده که انگار این بخش از وجود ما – که بگذارید آن را روان انسانی بنامیم – وجود نداشته است، هاوورد روزنبرگ^۲ هوشمندانه می پرسد:

اگر مذهب خسته کننده است، پس چرا تا این حد برای بسیاری از مردم اهمیت دارد؟ و اگر تا این حد مهم است، چرا در برنامه های سرگرم کننده تلویزیون ما بازتاب نیافته است؟ چرا تا این اواخر^۳ سخن از خداوند در برنامه های سعادت پر بیننده تلویزیون منعو بود؟

ایا چنان که برخی از متقدان عقیده دارند، علت امر این است که دست اندر کاران جامعه تولید سرگرمی به شدت سکولار هستند و کمتر از دیگر اعضای اجتماع به خداوند اعتقاد دارند؟ (ایا کسی که در این جامعه زندگی می کند و مستو لانه مردم آن را می شناسد، می تواند چنین عقیده های داشته باشد؟)

ایا علت این است که روان انسان و خداوند – که تصویرش در آن شکل می گیرد – اسرار آمیز هستند؟ ما می توانیم به چیز های زیادی درباره آن ها پی ببریم ولی نمی توانیم به همه چیز درباره آن ها برسیم. همچنین نمی توانیم آن ها را برنامه بزرگی کنیم. آیا پی بردن به این موضوع که ذهن مان دچار محدودیت شده دشوار است؟ آیا به همین علت است که بسیاری از افراد در صنعت سرگرمی و نیز تماشاگران، خداوند را با فرخوده های^۴ ما اشتباہ گرفتند، مهریانی و رحم خداوند را به فراموشی سپردند و اکنون صرفاً وجودی مستبد، کینه تو ز و ترسناک را مد نظر دارند که هیچ وجه اشتراکی با خداوند تورات و انجیل ندارد؟ آیا این احساس وجود دارد که سرگرمی برای گریز از واقعیت است و تجربه معنوی با واقعی ترین امور واقعی سر و کار دارد و این دو مانند روغن و آب با هم ترکیب نمی شوند؟ آیا این بی تفاوتی از جانب کسانی که نام خداوند را موهوم می پندازند و او را در فروش صابون دخیل می کنند،^۵ از حساسیت معنوی پدید می آید؟

پاسخ این پرسش ها ساده نیست ولی فکر می کنم نشانه هایی حاکی از آن اند که شاید دیوارهای قدیمی در حال فرو ریختن باشند. این زمانه همراه با تحولاتی در شرف و قوع است. بسیاری از مجموعه های تلویزیونی معاصر به ویژه در زمان حاضر، زرفای اشتیاق شخصیت های شان را نسبت به ارتباط معنوی نشان می دهند و جستجوی آن ها را برای زمینه ای استعلایی و نقطه اتکایی معنوی بیان می کنند.

۱. مرجع ضمیر ما متوجه امریکاییان (۲)

Howard Rosenberg: متقد تلویزیونی معروف در امریکا، که

۲۵ سال برای روزنامه اس انجلس تایمتر تقد نوشت و برنده جایزه بولیتز در رشته تقدیوس شد. (۲)

۲. اشاره مقاله از نظر زمانی مبهم است ولی با توجه به تاریخ نشر مقاله احتمالاً مربوط به دهه ۷۰ می شود. (۲)

۳. اشاره نویسنده به خاستگاه مجموعه خانوادگی (soap opera) است

WGN که اولین بار در ۱۹۲۲ از رادیو امریکا پخش شد سرمایه کاران این مجموعه که خانواده پالن نام داشتند تولید کننده نوعی یوتور لاس شوی بودند و اصطلاح مجموعه صلیوی (خانوادگی) از همانجا ابداع شد. (۲)

4. superegos

